

LES ILLES

Entre les targetes de felicitació de Nadal i d'Any Nou, en vaig rebre una d'un vell amic que, després de les frases de ritual, afegia: «Ai, aquest 74!». Va semblar-me una manera breu i expressiva de portar els bons desigs cap al tema de conversa més freqüent aquests dies, i una cauta disposició de l'ànim, allunyada de la pau anestèsica amb la qual s'acostuma a estrenar calendari. Aquella imatge obligada en els almanacs d'abans, on l'any que finia era representat en forma d'ancià empunyant una dalla i l'any nou figurava un nen acabat de néixer que feia adéu al seu antecessor, pren en les actuals circumstàncies un aire carregat de presagis pessimistes. Es un naixement sense cigars als amics ni l'alegria pròpia de la paternitat; com si es tractés del fill no volgut en un matrimoni que ja en té una colla i veu l'esdeveniment com a problema, una boca més a alimentar i unes privacions que augmentaran amb la creixença de la criatura. D'altra banda, s'evocuen aquells pares plens d'aprensions que es miren per primera vegada el nou membre de la família sense gens de confiança: li compten els dits de les mans i dels peus (que no n'hi faltés algun!), sospesen les proporcions amb posat crític i avaluen les possibilitats esglaiadores de tenir davant dels ulls un fill amb tares congènites.

En fi, que hem perdut la il·lusió. El cop és més fort per als qui, com nosaltres, hem viscut en un medi alegre i confiat per prescripció oficial, on el present se'ns pintava sempre de color de rosa i el futur amb tendència a millorar, gràcies a una sàvia edificació sobre bases sòlides. De cop i volta, en cosa d'hores o tot al més de dies, vam passar dels diaris reconfortants, monòtons però tranquils, a una premsa que ens posa la por al cos a cada ratlla i que ens avisa, de bursada, que no eren tan feliços com ens pensàvem (va pels qui s'ho pensaven) i que el fort del temporal tot just comença. En determinades zones del planeta, l'intent d'explicar el final de la societat de l'opulència pot semblar una burla. Es com si ens fessin aixecar d'una taula molt ben parada i ben servida a mig gest de seure-hi o, pitjor encara, després de prendre-hi, l'aperitiu.

En situacions així, el més convenient és que cadascú s'agafi on pugui i que busqui el tauló que tingui més a prop. L'ascetisme, diuen, afavoreix els valors espirituals i si molt convé podrem treure partit dels errors comesos, a condició que la filosofia no se'ns abarateixi massa.

Lliurats a la feina d'analitzar la desfeta per sectors, algú s'ha referit, amb un to de veu apocalíptic, a la crisi de la civilització de l'automòbil. Observo que hi ha molta gent que hi pateix. Es un aspecte de la catàstrofe que a mi, si se'm posa per cas, no tan sols no em preocupa, sinó que més aviat m'anima. No dic que els automòbils s'hagin de suprimir, però crec que una bona esportada ens aniria bé, perquè ens faltava poc per arribar a un extrem de saturació insostenible. Fins en els països que, com el nostre, havien entrat amb una mica de retard a l'era de l'automòbil, ja es veuen —es veuen encara— més cotxes aturats que no pas en moviment, notable contrasentit pel fet de tractar-se de màquines de córrer, que es converteixen en una nosa en qualsevol dels seus estats. Perquè quan s'engeguen, encara és pitjor. Es increïble que acceptem amb tanta naturalitat les notes d'institucions dedicades als càlculs estadístics, que ens diuen, cada divendres, els morts que hi haurà a les carreteres el dissabte i el diumenge següents. I els comunicats de cada dilluns o cada dimarts, fent-nos saber amb una espurna d'orgull professional que només l'han errada en un percentatge insignificant. Es pot afirmar que un nombre elevat de difunts d'autopista indica un elevat nivell de vida i que els països que més carn hi posen, més poden presumir de pròspers. Si els àrabs contribueixen a atenuar aquest aspecte de l'estupidesa humana, els ho haurem d'agradir de veres.

En realitat, començàvem a adonar-nos que no anàvem bé. Les illes al cor de les ciutats, per l'estil de la que hem posat a prova a Barcelona, són una defensa apreciable contra una de les darreres versions de l'home devorat per la seva obra. L'experiment topa amb resistències, però penso que està destinat a imposar-se i a estendre's, la sobrietat amb la qual ens amenacen ens farà crear illes de moltes menes. Al final, resultarà que l'afany de córrer, la pressa que portàvem, era ocasionada per les ganes de fugir de tot de coses que ens feia l'efecte que ens atreïen.

PERE CALDERS

BARRIS NOUS

Fa uns dies, vaig passar una tarda en casa d'uns amics que viuen des de fa un parell d'anys al polígon de La Mina, més enllà del barri del Besós. Es tracta d'un nucli nou, la majoria dels veïns procedeixen de suburbis de barraques. Els meus amics vivien abans a Montjuïc, en un habitatge, que l'únic que tenia de bo era una vista impressionant sobre Barcelona, perspectiva que us decantava fàcilment a totes les demagògies... Cal recordar que aquell immens poble de barraques estava situat arran de les zones on es descarregaven les escombraries de la ciutat, amb unes olors terribles, amb una munió de rates que feien de les seves i que naturalment ocasionaven desgràcies, sobretot, entre els infants.

Els meus amics, com molts de Montjuïc, com ara aquests dies els barraquistes del Camp de la Bota, van accedir a un pis en aquest barri de La Mina. Es un típic polígon de construcció recent, llunyà, d'aspecte impressionant. D'entrada, la realitat d'un pis va deixar-los estupefactes, admirats i satisfets. Recordo com un d'ells, peixater, explicava voluptuosament les delícies d'una dutxa a casa...

De fet, fa temps que no havia vist aquests amics, i després de repassar el que passa i el que no passa, han començat a indicar quins defectes greus té el seu barri. Tots reconeixen que el viure en un pis és bàsic, vital per a ells i la seva família, però constaten que tothom està tancat en el seu pis, sense parlar amb ningú, no es veuen, no hi ha vida col·lectiva.

El que si hi han són problemes. Falten moltes coses, un centre social, els carrers són plens de sots, el treball és lluny, els transports lents, cal donar una orientació als fills, hi han cacics... Però com agrupar-se? En altres barris, la gent organitza associacions de veïns. Potser un centre social? Ningú no els ajuda. De moment, les úniques institucions comunitàries que funcionen al barri són els bars i aquests petits equips de futbol que proliferen arreu.

On reunir-se, on discutir de les coses que passen i de les que no passen? Aquesta és la pregunta inquietant i expectant que formulen. Es clar, que no solament és un problema del seu barri, de fet, també ho és al carrer Rocafort, a la Barcelona antiga o bé a la ciutat que s'enfila en direcció al Vallès. Però ací, aquesta tarda de diumenge, a l'entorn d'unes copes i enmig d'una amistat, protesten del que els manca i trobo que aquesta denúncia encaixa perfectament amb allò que falta a la ciutat en general.

Les nostres ciutats creixen, els suburbis clàssics de barraca estan passant a la història. Si no volem viure als núvols, cal que assenyalem un nou perill que comporta una terrible injustícia, la creació de monstruosos suburbis en vertical. Formats per blocs hermètics i impersonals, aquesta és la nova fesomia que té el paisatge urbà per a milers de barcelonins.

JOAQUIM FERRER

El temps pass... els caps d'ar... 73, 74, 75, ho... o una qüestió... coses es cong... hi rellisqui. S... se'n diu —er... mes d'actualit... menava un ca... fitxa). La «fit... canvi aquest... novembre del...

«Hem tingut... Ell, antic alur... familiar; ella... però és «not... mes» — ho c... sigui, faci el... un segell sag... troben natura... vant el pres... l'Ulm, i que... —sense oblid... Paul) — van p... els dic, però... —aquest, cató... és fill del pa... és, des de fa... Burdeus. Ells... Catalunya. Re...

Els nostres co... ment però —... que De Gaull... del segle i a... Ell, a més a... gnon de la lí... mer plat, ja h... de conversa... mento la pro... favor del sist... alemanya. «E...

M
T

Figueras
Gerona